

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, szombat, 1907. december 7.

276. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPÁRY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal mérőkölt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példi sorja 40 fillér.

Fiume és az alkoholizmus.

A rappresentanza, mint mondják, most már bizonyosan tárgyalni fogja a mulatóhelyek zárórájára vonatkozó javaslatot. A dolog közül valóságos harc fejlődött ki. A mulatóhely tulajdonosok elkeseredetten igyekeznek puhítani a makacs representantékat, a szocialisták azt követelik, hogy a memorandumukban foglalt módosításokat fogadják el. A rappresentanza is mást akart, valamint szerette volna, ha már december 15-én léptetheti életbe az új szabályzatot.

Ez az utóbbi törekvése azonban a törvény nem ismerésén alapszik. *Smoquina A. F.* a fiumei kereskedelmi és iparkamara titkára bebizonyította a representantéknak, hogy a város csak hat hónap múlva érvényesítheti az új szabályzat rendelkezéseit, mert tudvalevően a magyar ipartörvény úgy intézkedik, hogy szabályzatváltozásokról a mulatóhelyek tulajdonosai hat hónappal az életbelépés előtt értesítendők. Tehát, ha a rappresentanza meg is szavazza most az új szabályzatot, az csak hat hónapra rá kényszeríti az osteriák, likörüzletek, vendéglők, kávéházak stb. tulajdonosait, hogy az új rendhez alkalmazkodjanak. Ez a rendelkezés helyes és méltányos. A törvény megadja ezzel a módot, hogy aki nem akar belenyugodni az új rendbe, tudad az üzletét, más mesterséghez vagy foglalkozáshoz lát. Avagy úgy rendezi az ügyeit, hogy az ért veszteség másutt térüljön meg.

Ez már teljesen privát ügy, amihez a rappresentanzának semmi köze. A dolgot elvégzik maguk között a mulatóhelytulajdonosok, akik most fűhöz-fához kapkodnak, mert azt hiszik, hogy az új szabályzat a főnk szélére viszi őket.

Pedig az új szabályzat cseppet sem szigorú. Sőt határozottan méltányos. Az alkohol ellen folytatott harcban a városok sorra rendelkeznek szigorúan a zárórák dolgában. Sőt akadnak városok, ahol a vasárnapi pálinkamérés betiltását követelik. De hol van még ettől Fiume? Mikor kerül majd itt erre a sor? Még nagyon soká!

Mert hiszen a város főjövédelme az italfogyasztási adó. Egyebe nincs. S most, amikor megszorítja a zárórák idejét, magának okoz vele kárt. S ha bezárnák vasárnaponként az italmérő üzleteket, hová jutna a város? A fővett kölcsönöknök még a kamatait sem bírná fizetni s beállana az a bizonyos kellemetlen dolog, amit csődnek neveznek. A város helyzete mindenesetre kellemetlen. Bajos megszorítani a mulatóhelyek szabadságát, anélkül, hogy kárt nem szenvedne.

S aztán mit tesz majd a város, ha nem tudja fedezni a kölcsönök kamatait? Hát egyszerűen felemeli a városi pótdadót a legmaximálisabbra.

A polgárság pedig fizeti a magas, sarcot, hogy a céltalan városi gazdálkodásra teljék.

A fogyasztási adó bevételeinek csökkentésével kétségkívül bekövetkezik a pótdadó emelése. Pedig a polgárság már ezt sem bírja. Méltányosságra azonban ne legyünk elkészülve.

— **A horvát diéta összehívása.** A horvát közvéleményt mostanában főképpen a tartománygyűlés megnyitása foglalkoztatja és a lapok csakis erről cikkeznek. Nagyon figyelemreméltó az „Obzor”-nak az a közlése, hogy a tartománygyűlésen szó sem lehet *indemnítási vitáról*, ha a koalíció tagjai távol maradnak, már pedig ezzel a körülménnyel feltétlenül számolni kell s akkor a Starcevic-pártiak sürgős indítványok után fogják álláspontjukat kifejezni, egyúttal *bizalmatlanságot fognak szavazni a bán ellen*. Egyidőre a párt bejelenti, hogy a magyar képviselőházba küldött *delegátusai lemondanak mandátumaikról*. Ez egyértelmű volna Budapesten a horvát obstrukció végével s ily módon a felhatalmazási törvény, de a kiegyezés maga is Horvátországra nézve *érvénytelen lenne*, mert a horvát delegátusok annak megszavazásában nem vennének részt ilyen körülmények közt aztán Rakodczay bán választatnia kellene a között, vajjon *új választásokat irasson-e ki, avagy beletörődjék-e a királyi biztos kiküldésébe*.

UJDONSÁGOK.

— **Elmaradt fogadások.** *Nákó Sándor* gróf királyi kormányzó neje, született Liptai Eszter bárónő tekintettel a közelgő ünnepekre a rendes fogadásokat további intézkedésig nem tarja meg.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület, mint már jelentettük, ma délután 6 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart, a már ismertetett napirenddel.

— **Az osztrák tenger mellék fejlesztése.** Mint értesülünk, a napokban „Oesterreichische Riviera A. G.” címen részvénytársaság alakul, amelynek tulajdonosa *Jakob Ludwig Münz*. A társaság alaptőkéje 750,000 korona és az a célja, hogy az isztriai firdőhelyeken szállodákat és nyaralókat létesítsen és azokat úgy a szárazon, mint a tengeren megfelelő közlekedéssel lássa el. A társaság ezenkívül Pólában lakóházakat akar építeni és *Mattuglie* — *Abbazia Lovrana és Fiume között új vasúti vonalat létesít*.

— **A kereskedelmi viszonyok ideiglenes rendezése.** Az osztrák kormány javaslatot terjesztett elő a külkereskedelmi viszonyok ideiglenes szabályozásáról 1908. végéig. A kormány felhatalmazást kér az eddigi megállapodások meghosszabbítására, vagy újak létesítésére. Szó van szó tudvalevőleg a Balkán államokkal való szerződésekről, különösen Bulgáriáról, Montenegróról és Megszikórol. A magyar kormány hasonló javaslatot fog előterjeszteni.

— **Jóteköny adomány.** *Komócsy Ferencné* tanítóné édesatyjának halála alkalmából a plassemlakai állami fiu- és leányiskola tانتestülete koszoru megváltás címén, 10 koronát adományozott az intézet segítő alapja javára.

— **Események egy csőd körül.** Az általános pénzügyi válság nem került el Fiumét sem. A kereskedők itt is küzdenek a pénzhány miatt s ugyancsak megérzik a bankok tartózkodó álláspontját. A pénzüvilágot tenyegető krízis azonban szűnő félben van s talán minden nagyobb rázkódítás nélkül szabadulnak kereskedőink a nyomasztó finánciális viszonyoktól. Csak egy cég nem tudott megbirkózni a pénzhánygyal, s a bankok hitel megvonásával. A *Spitzer Ignác*-féle bizományi üzletről van szó, amely néhány nappal ezelőtt csődbe jutott. A bukás senkit sem lepett meg, mert hónapok óta nyílt titok volt, hogy a cég fizetési nehézségekkel küzd. Annál nagyobb feltűnést kelt az egyik bank nagy érdekeltisége. A bank ugyanis meggondolatlanul 80.000 koronás személyhitelt engedélyezett, s annak fedezete most, a csődbejutás után nagyon illuzórius értékű. Említésre méltó, hogy a csődbe jutott cég egy másik üzlettulajdonossal pályázott az új kivándorlási palota bérletére is. A 20.000 koronás bánatpénzt *W. S.* porcellánkereskedő tette le, s csak kevés hiányzott, hogy a társ bukása miatt a kaució felét el nem vesztette. A belügyminisztérium megbízta a kormányzót, hogy a kivándorlási palota bérletére pályázó fiumeieknek bánatpénzüket fizettesse ki az állampénztár utján. S ez volt *W. S.* szerencséje. Néhány napi késés azt eredményezte volna, hogy a 20.000 koronás bánatpénz felére, 10.000 koronára, a csődítő meg gondnok tette volna kezét. Itt említjük meg, hogy illetékes körök még két kereskedő bukására számítanak.

— **A délszlávok és a kiegyezés.** A ragusai „Hrvatska Kruna” jelentése szerint *Ivosevic* reichsráti képviselő, a dalmát tartománygyűlés és a délszláv klub elnöke bejelentette kilépését a délszláv klubból, miután elhatározta, hogy a kiegyezési javaslatokat megöbrüálja.

— **Haditengerészetünk köréből.** A *St. Georg* cirkáló mint nekünk Pólából jelentik, amely a téli hajórajjal gyakorlatozott, ma oda érkezett, hogy egy külföldi utra előkészületeket tegyen. Hír szerint a cirkáló a legközelebbi napokban elindul Pireuszba, hogy a király rendeletére ott legyen *György herceg* esküvője alkalmából, amely december 12-én lesz. A cirkáló parancsnoka *Höhnel* sorhajókapitány, tisztjeivel Pireuszból Aténbe megy és részt fog venni az esküvői ünnepségeken.

— **Szökött katona.** A helybeli katonai térparancsnokság értesítette a rendőrséget, hogy egy 79. ezredbeli *Jellaacsics* baka megszökött. A rendőrség tudatta az esetet az alközségi rendőrkirendeltségekkel s annak alapján sikerült a szökött katonát Drenován elfogni. A katonát Fiuméba hozták s most szigorú büntetés vár rá.

— **Hangverseny.** A fiumei Hangverseny Egyesület ma este 8^{1/2} órakor hangversenyeset rendez, amelyen a hírneves Sevcsik-négyes fog bemutatkozni a fiumei közönség előtt. A hangverseny műsora a következő: 1. Dvoraak: Quartetto in la bem. magg. op. 105. 2. Claude Debussy: Quartetto in re min. op. 10. 3. Schubert: Quartetto in re min. op. post.

— **A fiumei pincérek szervezkedés.** A fiumei pincérek és szállodai alkalmazottak e hó 3-án éjjel tartották szervezkedő gyűlésüket. A gyűlésen kimondották a pincér egyesület megalakulását. Elnökké Bocz Jánost, alelnökké Deütsch Henriket választották, betöltötték a többi tisztségeket is. A fiumei pincéregyesület csatlakozott a budapesti szakszervezethez, amelynek itteni fiókjá lesz. Az alakuló gyűlésen hatvanan vettek részt.

— **Fiumei Társadalmi Tudományi Kör.** E hó 8-án vasárnap d. e. 10 órakor a Fiumei Társadalom Tudományi Kör a m. kir. tengerészeti hatóság épületében levő halászati biológiai állomás akváriumának megtekintésére készült s ezzel kapcsolatban Garády Viktor, a biológiai állomás vezetője előadást tart a „halak életéről”. Az előadás a következő fejezetekről fog szólni. 1. A tenger. 2. A tenger lakói. 3. A halak. 4. Szaporodás, vándorlás, táplálkozás s a létért való küzdelem. 5. Védelmi ügyek. Együttélés. 6. Halászat és halipar. 7. Tengerünk és halipacunk. Az előadás iránt bizonyosan, nagy lesz az érdeklődés, mert Garády Viktor az egyetlen magyar szakember a tengeri halászat kérdéseiben s mint kitűnő író érdekessé tudja tenni előadását.

— **A hazatérők érdekében.** A kormány, amit azt az intézkedésekből következtetjük, igyekszik közreműködni abban, hogy a hazatérő visszavándorlókat támogassák s így előmozdítsa azt a törekvést, amely a kivándorlók csökketésére irányul. A belügyminiszter most fontos rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz. A rendelet így szól:

Hozzám intézett hivatalos jelentések megerősítik a napilapoknak tudósításait, hogy az északamerikai Egyesült Államokban pár héttel ezelőtt beállott válság az ipari, bányászati és egyéb vállalatok egy részét üzemüknek teljes beszüntetésére, másokat pedig arra kényszerítette, hogy munkaerőjüket a felére apaszszák, vagy munkásaiknak az eddiginél tetemesen kevesebbet bért fizessék. Az ennek következtében beállott munkahiány, más gazdasági zavarok és az illető vállalatoknak az az eljárása, hogy elsősorban idegen munkásaikat bocsátják el, tömegesen tértek vissza Európába, különösen hazánkba azokat, akik az utóbbi évtized folyamán az Egyesült Államokba kivándoroltak. Megbízható adatok szerint Hamburgba 6000, Bremába 3870, Antwerpenbe 2300 visszavándorló érkezik még e héten. Ezeknek körülbelül fele a magyarok közül kerül ki. Az Egyesült Államokban beállott gazdasági válság és az annak kényszerítő hatása miatt bekövetkezett tömeges visszavándorlás az itteni hatóságokra felelő fontos és sürgős feladatot ró. Gondoskodni kell arról, hogy mindazok, kik részint azért, mert ezen válságról még tudomással nem bírnak, másrészt talán azon okból, mert annak jelentőségéről és terjedelméről nem helyesen lettek tájékoztatva és most készülnek kivándorlásra, ebbeli szándékukról lebeszéltesse. Az ország több pontjáról jött jelentések nyomán ugyanis tudomást szerezttem arról, hogy bár a kivándorlásra felkészültek tulnyomó részét a riasztó hírek visszariasztják és legtöbbször már is elhatározta, hogy a viszonyok bifejődését bevárja mégis nagyobb számban akadnak olyanok, kik valószínűleg lelketlen ügynökök sugalmazásain halgatva, a kikötővárosok felé megkezdik útjukat. Felhívom ezért a Cimet, hogy haladéktalanul utasítsa közegeit és alantas hatóságait, hogy az utlevelet kért vagy nyert egyénket s általában a lakosság ama rétegeit, melyek napilapok útján a felülről tudomást nem nyerhetnek, kellő alakban kimerítően tájékoztassák s komolyan és nyomatékosan figyelmeztessék, hogy kivándorlásuk által ezidő szerint csupán anyagi károsodásuknak s testi épségük veszélyeztetésének teszik ki magukat. Gondoskodni kell arról is, hogy a visszavándorlók közül mindazok, kik vagyon vagy hozzátartozók hi-

nyában már visszaérkezéstik pillanatában napi munkára lesznek utalva, a hatóságok részéről kellő támogatást nyerjenek és részükre képességüknek megfelelő munka lehetőleg biztosíttassék.

— **Szerencsétlenség egy gőzösön.** A Magyar-horvát hajóstársaság „Fiume” nevű gőz-én nagy szerencsétlenség történt. Sintrick Ferenc 32 éves tengerész a fődéletről a hajó fenekére zuhant. A mentők részcsitették az első segítségben. Ezután súlyos sebeivel a kórházba szállították.

— **Uj részvénytársaság.** Az „Austro-Orientalische Handelsactiengesellschaft” a minap tartotta alakuló közgyűlését. Az igazgató-tanácsba beválasztottak: Blum Gyula, Grünfeld Arnold, Hardegg Miksa dr. gróf, Metaxa György lovag, Nossal Gyula, Patek Rudolf, Reis Gyula, Rotter Márk, Schmarla János, Stern Gusztáv, Stibral Ferenc dr., Wiesmeyer Alajos. Az igazgatótanács elnökévé Stibral Ferenc dr., vezérigazgatóvá Husserl Ottó, igazgatókká Stein Vilmos, Szabó Sándor, Tezner Artur és Günst Izidor lettek megválasztva.

— **A fiumei Agrumaria részvénytársaság vesztése.** Az Agrumaria részvénytársaság, amely a Magyar keeskedelmi rt. alapítása, az 1906—7. üzleti évben augusztus 31-én zárt mérlege szerint 12,915 (1906: 13,876) korona vesztéssel dolgozott, ami a 60,000 korona alaptőke 21:52 százalékát teszi ki. Az adóskor tartozása 45,489 koronáról, 47,084 koronára emelkedett. A vesztéset új számlára viszik át.

— **Nagy Szövőgyár Fiumében.** Jelentettük már, hogy egy olasz cég budapesti nagykereskedő céggel társulva nagy szövőgyárat létesít Fiumében, amelynek alaptőkéje 6 millió korona volna. A gyárat 100,000 orsóra és 500 szövőszekre rendeznék be. Mint értesülünk, az olasz cég, amely Fiumében az említett gyárat létesíteni akarja, nem más, mint a Schoepfer, Werner és Társa palermói (Nápoly mellett) vállalat, amelynek birtokában van ez idő szerint Olaszország legnagyobb pamutgyára.

— **Visszavándorlók keservei.** Fiumében még csak megvannak valahogy a visszavándorlók. Ha nem is júnak késő éjszaka kényelmes jó éjjeli szálláshoz, gondoskodnak rólok, úgy amint az a körülményekhez képest lehet. Sokkal nagyobb viszontagságon mennek keresztül azok a visszavándorlók, akik a német kikötőkön át térnek vissza hazájukba. Az oderbergi vasuti állomáson példátlan jelenetek mennek végbe. Sok ezer ausztriai és magyarországi visszavándorló érkezett ide Amerikából s nem férnek el az állomás épületében. Ellepték a várótermek és a folyosók minden zegzugát, de így is százával lanyáznak a dermesztő hidegben a lépcsőkön és az állomás előtt az utcán. Nincs elegendő inségalakás, amely fölvegye a visszavándorlókat, akik elvannak esigázva és tömegesen összebujnak, hogy egymást melegessék testikkel. Félő, hogy járvány fog közöttük kitütni. Növeli a bajt az a körülmény is, hogy a kassa-oderbergi vasut nem rendelkezik elegendő kocsival és nem képes a temérdek embert elszállítani. Kétezeröttszáz visszavándorló közül egyelőre csak ezerhatszáz emeerült vitt el innen három különvonat, kilencszáz visszavándorló már tizennyolc órája vár az indulásra. A különvonatokat az inségesek valószággal megostromolták. Az oderbergi rendőrség nem birt a tömeggel és a csendőrség is segítségére jött. A két utóbbi napon már annyira türelmetlenkedtek a visszavándorlók, hogy az állomáson minden berobogó vonatot megrohantak és a vasuti hivatalnokokat fenyegették. A csendőrségnek nagy munkájába került az elégedetlenkedő tömeget féken tartani.

— **Haditengerészetünk tenger alattjáró naszádjai.** Valamennyi nagyhatalmaság haditengerészete ujabban nagy súlyt vet a tenger alatt járó naszádra és egyre másra építi az e fajta hajóit. Általában két különböző rendszerű tengeralatt járó naszádot építenek. A német rendszerű és az amerikai Lake mérnök rendszerű naszádot. Mind a kettőnél a merítő kamrába bebocsátott víz sulya sulyesztja a hajót a víz alá. A főkülönbség a kettő között az, hogy míg a Lake-rendszernél a merítő kamara a hajó belsejében van, a modernebb német hajónál a kamara kívül van s

mintegy második hajófalat alkotva, körülveszi a naszádot. A magyar-osztrák haditengerészetnek ez idő szerint két Lake-rendszerű naszádjá van. E két hajót még a múlt évben építették Pólában. A gyakorlatozásom a két naszád bevált, de mivel fölismerették, hogy a német rendszer jobb, a hadvezetőség a kielii Krup-féle Germánia hajógyárban két német rendszerű tengeralattjáró naszádot rendelt. Az új naszád háromszáz tonnás, három négy perc alatt merül alá, a vízen tizenhárom s a víz alatt tíz tengeri mérföldnyi gyorsasággal bír haladni, négy torpedóvelő készülékből a víz alatt bármely oldalra löhető torpedót. Mivel a hajógyár a két új hajót már tavasszal szállítja, a két Lake-rendszerű hajón már az új hajók számára is elég tisztet és legényt megianították a víz alatti szolgálatra. S ily módon haditengerészetünknek tavasszal négy hajóból álló tengeralattjáró flottája lesz. E flotta földadata békében az esetleg elmerült hajót fölkeresni és a mentésben segédkezni. Mivel a hosszú magyar-osztrák tengerpart védelmére négy naszád nem elég, a hadvezetőség még négy naszád rendelkezését tervezi. Az új flotta részére Pólában és Szebenikóban uszó-dókkal felszerelt tengeralatt járó naszád állomást építenek. Azonfelül a parvédelem fokozására a dalmát tengerparton. Triesztben és Zárában új torpedó-állomást rendeztek be. Minden állomáson négy nagy elsőosztályú készáznolyovan tonnás torpedó hajó állomásozik.

— **Az amerikai válság kárai.** Az amerikai pénzválság hatásairól most kezdenek beszámolni a newyorki lapok. Az ipari fogyasztás és a gyárak megrendeléseinek csökkenése, valamint a kereskedelem vesztése számokban még csak megközelítőleg sem fejezhető ki. Ellenben konstátálható, hogy körülbelül 400,000 munkást bocsátottak el különböző ipari vállalatoktól, nagyobbára magyar, tót és olasz munkásokat. Az értéktözsden jegyzett ipari részvények értéke 49%-kal csökkent s míg a válság előtt 3.128 millió dollár értéket képviseltek, ma csak 1.522 millió dollár érnek. Az amerikai tudósítások 6—7 milliárd dollár vesztéséről beszélnek. Ez azonban nyilvánvalóan amerikai túlzás.

— **A kék hegyek országból.** Tehát igaz a montenegrói betörés Dalmáciába. Kétségtelenül igaz. Sőt a részletek is kiderültek már s most az alábbiakkal egészíthetjük ki tudósításunkat, amelyet egy zárai olvasónktól tudunk meg: A montenegrói fejedelem ellen forrat összeesküvésben része volt a montenegrói diákklub elnökének, Takovicnak is, aki Belgrádban tartózkodott és akiről kiderült, hogy ő írta az egyik gonyolóröpiratot Nikita fejedelem ellen. Történt, hogy Takovics visszatért Cetinjebe s le akarták tartóztatni, minthogy azonban a rendőrség ismerte Takovics vakmerőségét, elhatározta, hogy meg fogja lepni. Néhány titkos rendőrügynök és testőr bement egy kávéháza, ahol Takovics tilt. A diákság vezetője elkeseredetten védekezett, egy rendőrtisztet és két más embert agyonlőtt, aztán elmenekült. Meg sem állott Dalmáciáig. A montenegrói kormány neszt vette, hogy Takovics Krivostie faluban rejtőzködik. Éjnek idején fél-század katonaságot küldtek a kis dalmáciai faluba Takovics letartóztatására. A katonaság több házat átkutatott, amire a dalmát nép között nagy lett az izgatottság. Rögtön távirat ment a montenegrói betörésről Cattaróba, a honnan erős határőrséget indítottak montenegrói katonák letartóztatására. Cattaroba vitték a montenegrói csapatot és most is ott van őrizet alatt. Zara katonai parancsnok elrendelte, hogy a Cattaro előtt állomásozó flotta néhány hajót küldjön Antivariba, a cetinjei osztrák-magyar diplomáciai ügyvivő pedig utasítást kapott, hogy kértjen elégtételt a montenegrói kormánytól a határsértésért. Tomonovics miniszterelnök elküldte titkárát, de báró Kuhn nem fogadta s így magának a miniszterelnökkellett elmennie az ügyvivőhöz, hogy sajnálkozását fejezze ki a történeteken.

— **Fenicse szinkör.** Ma este új műsort mutat be a Pathé Frères cinematográf cég a Fenicse szinkörben.

× **Dr. Keszthelyi Péter orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését,** lakását november hó 1-től Fiuméba, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezi át.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

— Óriási készletek az idényre —
elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.
Ruhák mértékre is készítettnek

— **Mozgófényképek.** Az „Edison“-terem (Fiumara 2. sz.) legújabb műsora: A bor hatása. A piacentinói árvíz (a valóság útján). A falusi orvos. Megállj! Megállj!

— A **Salamon-cukrászda**, Fiume legelőkelőbb e nemű helyisége jelentékeny átalakításon ment át az utóbbi hetekben. Most már az Adamich-utca felől is elegáns külön kávéterem szépíti a helyiséget. Feltűnést kelt a gyönyörű Mikulásnap kirakat, melyet esténként a felnőttek és gyermekek nagy csoportja bámul meg.

x **Tél kezdetén.** A legnépszerűbb cikk ilyenkor tél elején a jó, meleg adó kályha. Különösen a mi bórás kikötő városunkban fontos a jól szelelő egyenes melegterjesztő kályha. Felhívjuk a közönség figyelmét e tekintetben a legújabb szerkezetű rémek „Meteor“ kályháira (Dauerbrandöfen), melyek minden eddigi rendszert felülmúlnak tökéletesség dolgában. E kályhák kizárólagos raktára az ismert Wurzer cégnél van. (Vicolo dell' Ospedale saját ház), ahol érdeklődőknek szívesen megmutattaknak.

TÁVIRAT. TELEFON.

Megszavazták a kvótaemelést.

Elítelt szerkesztők.

Nagy tűz.

Marokkói zavarok.

Általános sztrájk.

Megszavazták a kvótaemelést.

BUDAPEST, dec. 6. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi tárgyalta a kvóta törvényjavaslatot és elfogadta a réginék két százalékkal való emelését s így a Magyarországra eső arány, tekintve, hogy a képviselőházban nem fogják visszautasítani az emelést, 36,4 százalék lesz.

Elítelt szerkesztők.

SARAJEVO, dec. 6. Az itteni kerületi törvényszék most tárgyalta a „Sprska Riecs“ szerkesztőinek sajtópörét, akik „izgatás“ miatt kerültek a vádlottak padjára. A tárgyalás több napon át tartott és számos tanut haltattak ki. A szerkesztők közül Petrovics Risztót 14 napi fegyházra, Vujnovics Vladimirt három havi fegyházra és Stefanovics Stevot hat hónapra fegyházbüntetésre ítélte.

Nagy tűz.

BÉCS-UJHELY, dec. 6. A Schottwien melletti nagy aui gipszművek lángban állanak. Az egész környék tüzoltósága a vész színellyére sietett, s emberfeletti munkával dolgoznak. Az egyik épületben fellobban egy benzín motor. Még eddig nem tudni, hogy vajon emberéletben esett-e kár.

Marokkói zavarok.

MADRID, dec. 4. Mellilából jelentik: A császári csapatok tegnapielőtt Marchicanál megtámadták a felkelőket, akik számos halott és sebesült hátrahagyásával futásnak indultak. Azt hiszik, hogy a harc nemsokára megújul.

PARIS, dec. 4. Lyautey tábornok jelenti, hogy Bab-el-Hacanál tegnapielőtt megtámadtak egy francia elemiszerszállító csapatot. Egy francia e közben meghalt.

Általános sztrájk.

SZENTPÉTERVÁR, dec. 6. Eddig 75.000 munkás és 25.000 diák áll sztrájkban. Még a cári porcellángyárban is szünetel a munka. Az egyetemet katonaság védi. Moszkvában és Saratoffban is kihirdették az általános sztrájkot.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart
az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus“ hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dóhánynagyfőzsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőrüzletében, Deák Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: Korcsmáros Nandor.
Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

5% netto kamatot

térít meg felteinek.

A járadékot a bank önmaga viseli.

Egy magyar vagy német családnál
társalkodónői állást keres
egy intelligens idősebb leány. Czim a kiadóhivatalban.

Kerestetik hivatalnok

a **szállító szakma** és a belföldi vevőkör teljes ismeretével

önálló vezető állásra

fix fizetéssel és százalékos haszonrészesséssel. Magyar, német és olasznyelvű ajánlatok a referenciáik, eddigi működés és a fizetési igények megjelölésével „Cassella postale 600“ czimen Triesztbe intézendők.

Perfekt olasz-magyar levelezőt

keresünk. Stenografálni tudók- és gépirók előnyben részesülnek. Közbányai Polgári Sefőző kivitel telepe Fiume Via Ciotta 18.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI
FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

Óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárúsítása cégünknek van fentartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket triezsti házukkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmérsékeltbb árakon ajánlani.

Selyem- és gyapju-szövetek.

Brünni szövetek divatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.

Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.

Igen szép kamarn szövetek, divatos színek 65 krajczártól 4 frt 30-ig.

Angol szövetújdonságok 78 krajczártól feljebb.

Szőnyegek és bufo-szövetek.

Szővetfüggönyök (párónként draperláva) 1 frt 10-től 36 frt-ig.

Legfinomabb amminster szalonszőnyegek 200+300 22 frt 50 kr.

Szmirnaszőnyeg - utánzatok 200+300 6 frt 90 kr.

Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterje 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 frt 50-ig.

Alkalmi vétel: Himzett plüssasztalterítők 7 frt 50 kr.

Barchendek.

Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterje 25 krajczár.

Flanell-barchend blúzoknak, elsőrendű minőség, sötét színek, 25 kr.

Gyapju flanel, gyönyörű minták méterje 42 és 65 krajczár.

Ezenkívül legfinomabb esikós és kockás barchendek ruháknak, valamint barchend-pique.

Pamut és lenvászon.

Saját kezelésű chiffonok, tengeri ló védjeggyel, egy 10 méteres vég 2 frt.20, 2 frt.70 és feljebb.

Kávékészlet (1 asztalterítő s 6 szalvéta) ajour-szellet 3 frt 40 kr.

Lepedővászon, dupla magasság, varrás nélkül 60, 75, 100 kr. s feljebb.

Ezer vég ingvászon tengeri ló védjeggyel, egy 25 méteres vég frt 6-40.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyárakból fehérnemű-vásznakat és asztali kiegészítőket.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek 1 frt 35 kr.

Női- és férfi-fehérnemű.

Egy nagy tétel chiffonnőiing 1 frt.

Finom chiffon női alsószoknyák, gazdag hímzéssel 1 frt 25 kr.

Menyasszonyi kelengyék jutányos áron készíttetnek ki.

Chiffon férfingek, jó minőség 1 frt 70 kr.

fehér férfi-hálóingek legfinomabb kretónból 1 70 kr.

Rendkívüli választék esipkékből, himzésekben, csipkeszövetekben és valamennyi díszáruban. Gyönyörű női blúz-újdonságok, női konfekciók, kötenyek nők és gyermekeknek és a legválasztékosabb fehérneműk gyermekeknek

Téli trikók.

Bolyhos trikotingek férfiaknak drbjá 75, 90 kr, 1 frt 30 és feljebb.

Bolyhos trikotingek férfiaknak darabja 25 kr., 1 frt és feljebb.

Férfi- és női trikotingek, kiváló jók 65, 75 kr. és feljebb.

Fekete és színes női haringnyák 25 krtól feljebb

Ezenkívül a legjobb minőségű tiszta gyapjutríkók, haringnyák, fűzővándók, file d'Écot cikkek s legfinomabb selyemtrikók.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI

TRIEZST, Corso 9. FIUME, Corso II. BÉCS, Gornzagasse 14.

Szabott árak! Szabott árak!

Gioacchino Brun olasz vendéglője.

Alla Città di Pisino

— FIUME, Via S. Girolamo. —

az idegenek kedvelt találkozóhelye nyitva van az éjjeli vonatok és gőzösök érkezésekor is. Már kora délelőtt kitűnő reggelik és uzsonnák kaphatók olasz módra készített tésztával.

Olasz konyha, német konyha. Bel- és külföldi borok.
— Kitűnő Kőbányai polgári sör. —

Előfizetők elfogadtnak.

Szíves pártfogását kér **Brun Gioacchino** tulajdonos.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt **uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.**

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstöltusos küllegességeket, napoként hozatok valódi bécsi virstíliket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kacsák, libák, húsok kókuszte, hidegen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, esemegék állandóan raktáron.

A kőbányai polgári serfőzde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságos csapból mérve, palacksörét jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkitűnőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít **KUHN GYULA.**

Szent-István vedjegyű Dupla Malata-sör palackokban.

Első és legjobb hírnevű órázlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben,

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház) naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.

Minden műtétet fájdalom nélkül szorongóan végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombázás. Aranykoronák; szájpádlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucauk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténi ként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

KIADÓTULAJDONOS: "A TENGERPART" LAPKIADÓ VÁLLALAT.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezsenyre.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiváló alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIC JÓZSEF.**

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deák 38 I. em.

elvállal zongora-javításokat hangolásokat mérsékelt áron.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Magyar cég.

Uj vaskereskedés.

Magy választék

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy a Rauschel-féle divatruüzlet eddigi helyiségeiben (VIA DEL POZZO 2.)

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási cikkeiben nagyszabású új üzletet nyitottunk.

Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsű vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíteni.

A n. é. közönség szives támogatását kéri

mély tisztelettel **WELLMANN TESTVÉREK.**

A Budapest-Kőbányai Első Magyar RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE

Fiumei főraktára: Via Gisella 4.
TELEFON 400.

Ajánlja naponként friss töltésű

palacksöreit és „GOLIAT“

gyógyhatású hírneves

duplamalata - sörét

25 palackos rendelést bérmentve szállítunk házhöz.

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek konyhaedényekben.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémérük. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

Hotel Pension Herkules ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház a molóval szemben. - Hires konyha. Családok részére mélyen leszállított árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert.

Cinematograf EDISON

Működőberendezés

VIA PRIMARA 2. SZÁM.

A legjobb és legteljesebb vezérlési szerkezettel.

Villanyosan az előzetes kényelmes ülésekkel berendezett szőnyeg.

Állandó előadások d. n. 7/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Hirdetések

felvétetnek a

kiadóhivatalban.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 236. sz.

Elsőrangú divatszabászat Himmel Ferdinand Fiume

Via Adria 1. sz. Zmaics-ház.

KÉSZÍT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

NYOMATOTT A QUARTIERO NYOMDÁBAN, FIUME